

Кн. 35. Кирило-Методиевото дело в научната и културната памет. 200 години от откриването на Супрасълския кодекс. Ред.: Мая Иванова (отг. ред.), Евгени Зашев, Цветан Василев, Люба Илиева, Славия Бърлиева, Александър Наумов, Мажанна Кучинска. – 2025. – 616 с.

СЪДЪРЖАНИЕ

КИРИЛО-МЕТОДИЕВТО ДЕЛО В НАУЧНАТА И КУЛТУРНАТА ПАМЕТ

<i>Мая Иванова (България)</i> – За Кирило-Методиевото дело в научната и културната памет	11
<i>Marcello Garzaniti (Italia)</i> – Il contributo di Vittorio Peri allo studio della questione Cirillo-Metodiana	21
<i>Алберто Понтироли (Италия)</i> – Италианската славистика и кирило-методиевските извори (1945–2023)	33
<i>Лиляна Симеонова (България)</i> – Жанрови особености на Пространното житие на св. Кирил – хибрид между агиографския литературен канон и късноантичната философска биография	49
<i>Татяна Илиева (България)</i> – Към въпроса за развоя на богословската терминология в старобългарския език. Подсистема на специалните наименования в областта на литургиката (по материал от най-старите писмени паметници от X–XI в.)	69
<i>свещ. Козма (Красимир) Поповски (България)</i> – Кирило-Методиевите литургически преводи – хипотези и интерпретации	101
<i>Анна Влаевска-Станчева (Италия)</i> – Разказът за св. Кирил и св. Методий в „Жития на отци, мъченици и други по-важни светци“ на Албан Бътлър	113
<i>Peter Žeňuch (Slovensko)</i> – Cyrilo-Methodský odkaz v l’udovej kultúre slovákov gréckokatolíkov	131
<i>Деница Петрова (България)</i> – Сведения за създаването на славянската азбука в българските кратки хроники от XV–XVI в.	147
<i>Владимир Терзиев (България)</i> – Възрожденската книжнина, посветена на светите братя Кирил и Методий – средство за поддържане на паметта им	155
<i>Agnieszka Gronek (Polska)</i> – Gra obrazami. Polityczny aspekt przedstawień Cyryla i Metodego w cerkwiach na terenach Rzeczypospolitej w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku	169
<i>Александра Михалска (Полша)</i> – Как, кога и защо светите Кирил и Методий се появяват в църквата „Св. Войчех“ в град Познан в Полша – историята на две статуи на славянските апостоли	189
<i>Тотка Григорова (България)</i> – Аспекти на почитанието към светите Кирил и Методий, отразени в няколко икони от втората половина на XIX век	203
<i>Лина Гергова, Яна Гергова (България)</i> – Честване на Кирил и Методий и българската азбука в нетрадиционни контексти: български мигрантски общности в Близкия Изток и Южна Америка	227
<i>Catherine Mary MacRobert (United Kingdom)</i> – Continuity in the Cyrillo-Methodian translational Tradition	243
<i>Иван Билярски, Марияна Цибранска-Костова (България)</i> – Тезиси върху първите славянски юридически текстове: идеология и културна доминация	259

<i>Анисава Милтенова (България)</i> – <i>Capita Ascetica / Capita Centum</i> на Теодор Едески в превод от X век (Предварителни наблюдения)	271
<i>Petra Stankovska (Česká republika)</i> – <i>Vlastní jména z Knihy Genesis v chorvatskohlaholských breviářích</i>	295
<i>Марина Чистякова (Литва)</i> – Поучение о Св. Тайнах: новые данные	309
<i>Мартин Браксаторис (Словакия)</i> – Мотив прародителского греха и его последствий в гомилетическом творчестве Климента Охридского	325
<i>Светлана Шашерина (Словакия)</i> – Образ Справедливого Суда в дидактической литературе Подкарпатья XVII–XVIII вв.	337
<i>Екатерина Дикова (България)</i> – Платонски словеса в Учителното евангелие	345
<i>Регина Койчева (България)</i> – Още една езикова следа от Великоморавската мисия? (Въпроси за вариантите на родителното окончание -аего/-ааго/-аго в езика на Кирило-Методиевите ученици)	363
<i>Камен Станев (България)</i> – Сведения в старобългарските текстове за миграцията от Тракия към днешна Северна България в края на XII – началото на XIII в. И произходът на имената Красен и Червен, Русенско	373
<i>Методий Рождественский (България)</i> – Индоевропейските ритуални космологични прения: традиции, мистицизъм, състезателност	389
<i>Диана П. Атанасова (България)</i> – Световна ли е старобългарската литература?... 413	413
<i>Иван Желев (България)</i> – Капанът на дигиталната книжовност	427
<i>Галина Насенко (Україна, Полща)</i> – Церковнослов'янська мова як об'єкт українського мовознавства: периферійні ділянки	435

200 ГОДИНИ ОТ ОТКРИВАНЕТО НА СУПРАСЪЛСКИЯ КОДЕКС

200 LAT OD ODKRYCIA KODEKSU SUPRASKIEGO

<i>Славия Бърлиева (България)</i> – За Супрасълския кодекс – 200 години след неговото откриване	449
<i>Н.Пр. Маргарита Ганева (България)</i> – Още един мост през вековете и между народите. Супрасълският / Ретков сборник с три юбилея през 2023 година: 1000–500–200	459
<i>Abp Jakub (Kostiuczuk) (Polska)</i> – 2023 rok – Rokiem Kodeksu Supraskiego	463
<i>Wanda Stępnia-Minczewska (Polska)</i> – Kodeks Supraski i jego odkrywca – ks. Michał Bobrowski (1784–1848)	473
<i>Eugeniusz Żuk (Białoruś)</i> – Nowe spojrzenie na biografię ks. Michała Bobrowskiego..483	483
<i>Нели Ганчева (България)</i> – Актуални проблеми на изследванията върху Супрасълския сборник	493
<i>Красимир Станчев (Италия)</i> – Уникат или част от богослужебен комплект? Още веднъж за типологията на Супрасълския сборник	525
<i>Aleksandra Sulikowska-Belczowska (Polska)</i> – O zbędności obrazu. Na marginesach Kodeksu Supraskiego	535
<i>Грета Стоянова (България)</i> – Заглавията на мартирологичните текстове от Супрасълския сборник	551
<i>Jerzy Ostapczuk (Polska)</i> – System czytań ewangelicznych w Tygodniu Męki Pańskiej i Paschalnym według Kodeksu Supraskiego	567
<i>Antoni Mironowicz (Polska)</i> – Grzegorz Camblak na terenie Wielkiego księstwa Litewskiego i jego spuścizna literacka	579

CONTENTS

THE CYRILLO-METHODIAN LEGACY IN SCHOLARSHIP AND CULTURAL MEMORY

<i>Maya Ivanova (Bulgaria) – The Cyrillo-Methodian Legacy in Scholarship and Cultural Memory</i>	11
<i>Marcello Garzaniti (Italy) – The Contribution of Vittorio Peri to the Study of the Cyrillo-Methodian Question</i>	21
<i>Alberto Pontiroli (Italy) – Italian Slavistics and the Cyrillo-Methodian Sources (1945–2023)</i>	33
<i>Liliana Simeonova (Bulgaria) – Genre Features of St Cyril’s Extensive Vita: A Hybrid Between the Hagiographic Literary Canon and Late Antique Philosophical Biography...</i>	49
<i>Tatyana Ilieva (Bulgaria) – The Development of Theological Terminology in the Old Bulgarian Language. A Subsystem of the Special Denominations in the Sphere of Liturgics (Based on Material from the Oldest Written Records of the 10th and 11th Centuries)</i>	69
<i>Rev. Kozma (Krasimir) Popovski (Bulgaria) – Cyrillo-Methodian Liturgical Translations – Hypotheses and Interpretations</i>	101
<i>Anna Vlaevska-Stancheva (Italy) – Alban Butler’s Life of Cyril and Methodius from “The Lives of the Fathers, Martyrs, and Other Principal Saints”</i>	113
<i>Peter Žeňuch (Slovakia) – The Cyrillo-Methodian Legacy in the Folk Culture of Greek Catholic Slovaks</i>	131
<i>Denitsa Petrova (Bulgaria) – Information on the Creation of the Slavic Alphabet in the Bulgarian Short Chronicles of the 15th–16th Centuries</i>	147
<i>Vladimir Terziev (Bulgaria) – Bulgarian Revival Literature Dedicated to the Holy Brothers Cyril and Methodius as a Means of Preserving their Memory</i>	155
<i>Agnieszka Gronek (Poland) – Game of Images. The Political Aspect of the Representations of Cyril and Methodius in Churches within the Territory of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the Second Half of the 19th and early 20th Century</i>	169
<i>Aleksandra Michalska (Poland) – How, When and Why Did the Saints Cyril and Methodius Appear in the Church of St Wojciech – the Story of Two Statues of the Slavonic Apostles</i>	189
<i>Totka Grigorova (Bulgaria) – Aspects of the Veneration of Saints Cyril and Methodius Reflected in Several Icons from the Second Half of the 19th Century</i>	203
<i>Lina Gergova, Yana Gergova (Bulgaria) – Celebrating Cyril and Methodius and the Bulgarian Alphabet in Non-Traditional Contexts: Bulgarian Migrant Communities in the Middle East and South America</i>	227
<i>Catherine Mary MacRobert (United Kingdom) – Continuity in the Cyrillo-Methodian translational Tradition</i>	243
<i>Ivan Biliarsky, Mariyana Tsibranska-Kostova (Bulgaria) – Theses on the First Slavonic Legal Texts: Ideology and Cultural Domination</i>	259
<i>Anissava Miltenova (Bulgaria) – Theodore of Edessus’ Capita Ascetica / Capita Centum in a 10th-century Translation (Preliminary Observations)</i>	271

<i>Petra Stankovska (Czech Republic)</i> – Proper Names from the Book of Genesis in the Croatian Glagolitic Breviaries	295
<i>Marina Chistiakova (Lithuania)</i> – New Data on the Homily on the Sacrament of Communion	309
<i>Martin Braxatoris (Slovakia)</i> – The Motif of Original Sin and Its Consequences in the Homiletic Works of Clement of Ohrid	325
<i>Svetlana Šašerina (Slovakia)</i> – The Image of Fair Trial in Didactic Literature of Subcarpathian Region in the 17th and 18th Centuries	337
<i>Ekaterina Dikova (Bulgaria)</i> – Platonistic Wordings in Constantine of Preslav's Didactic Gospel	345
<i>Regina Koycheva (Bulgaria)</i> – Another Linguistic Trace of the Great Moravian Mission? (Questions about the Variants of the Genitive Termination -aero/-aaro/-aro in the Language of Sts Cyril and Methodius' Disciples)	363
<i>Kamen Stanev (Bulgaria)</i> – Information in the Old Bulgarian Texts about the Migration from Thrace to Present-Day Northern Bulgaria at the End of the 12th – Beginning of the 13th Century and the Origin of the Names Krasen and Cherven, Ruse	373
<i>Metodiy Rozhdestvenskiy (Bulgaria)</i> – Mysticism, Competitiveness and Tradition: Indo-European Cosmological Verbal Contests	389
<i>Diana P. Atanassova (Bulgaria)</i> – Is Medieval Bulgarian Literature a World Literature?	413
<i>Ivan Zhelev (Bulgaria)</i> – The Digital Literacy Trap	427
<i>Halyna Naienko (Ukraine–Poland)</i> – Church Slavonic as an Object of Ukrainian Linguistics: Peripheral Areas	435

200 YEARS SINCE THE DISCOVERY OF THE CODEX SUPRASLIENSIS

<i>Slavia Barlieva (Bulgaria)</i> – About the Codex Suprasliensis – 200 Years Since Its Scientific Discovery	449
<i>H.E. Ambassador Margarita Ganeva (Bulgaria)</i> – A Bridge through the Centuries and between Peoples. The Codex Suprasliensis with Three Anniversaries in 2023: 1000–500–200	459
<i>Abp Jakub (Kostiuczuk) (Poland)</i> – 2023 – The Year of the Codex Suprasliensis	463
<i>Wanda Stępnia-Minczewska (Polska)</i> – Father Michał Bobrowski (1784–1848) – the Discoverer of the Codex Suprasliensis	473
<i>Eugeniusz Żuk (Belarus)</i> – A New Perspective on the Biography of F. Michał Bobrowski	483
<i>Nely Gancheva (Bulgaria)</i> – Topical Problems in Codex Suprasliensis Studies	493
<i>Krassimir Stantchev (Italy)</i> – Unique or Part of a Set of Liturgical books? Once Again: The Typology of the Codex Suprasliensis	525
<i>Aleksandra Sulikowska-Belczowska (Poland)</i> – On the Redundancy of the Image. In the Margins of the Codex Suprasliensis	535
<i>Greta Stoyanova (Bulgaria)</i> – The Titles of the Martyr's Texts from the Codex Suprasliensis	551
<i>Jerzy Ostapczuk (Poland)</i> – The System of Gospel Readings for the Passion and Bright Weeks According to Codex Suprasliensis	567
<i>Antoni Mironowicz (Poland)</i> – Gregory Tsamblak in the Grand Duchy of Lithuania and his Literary Legacy	579

<i>Aleksander Naumow (Italy–Poland)</i> – The Cyrillic Alphabet in Poland	601
---	-----